

Na Rev. H. Pahewa raua ko Rev. A. F. Williams;

“Kia puta he kupu whakamihī ma tenei Hui ki te tangata whenua, ara kia Ngatiwhakaue ki etahi atu hoki o nga hapu o Te Arawa, e manaaki nui nei i ta tatou Hui Topu, a kia tau nui iho hoki te manaakitanga a te Atua ki runga ki a ratou, a ma Te Atua hoki ratou katoa e tiaki i runga i tenei o tatou marae rangatira.”

TE WHAWHAI.

KEI mea mai koutou nga kai-korero o te *Kopara* ki te hoki whakamuri o nga korero ki te wa i timata mai ai te whawhai. Ko te take i hoki whakamuri ai te korero mo nga mea o koutou kaore ano kia tino marama ki nga take i tipu ai tenei pakanga nui. Ko te tikanga ano tenei ara ko enei putake e whakaaturia i te tuatahi kia ai hoki he mohio-tanga mo nga korero e whai ake ana; otira i te kaha ohorere o te putanga o te whawhai kihai i taea te hoki whakamuri ki aua putake i te whakaaro atu ano ki a koutou kia wawe koutou te rongo ki nga korero ake o te whawhai i te wa ano e werawera ana; kei waiho mo ko atu kei te taenga atu ki a koutou kua mataotaoitia kua waimeha noaiho. I tenei wa i te mea kua whakatāhi haere te rere mai o te korero ka whakaa-ro ake te ngakau he wa tika pea tenei hei whakaatutanga i i aua putake o te whawhai ki a koutou kaore nei i taea e te *Kopara* te whakaatu i te tuatahi. He torutoru nga tangata e taea e ratou te whakaatu nga take i tupu ai tenei pakanga hei pakanga nui; a e hara i te mea kotahi taua take engari he huhua noatu: a ko etahi a te *Kopara* e whakaatu atu ki a koutou inaianei. Nga iwi ake na raua te whawhai ko Ahitiria raua ko Hewia: e tino marama ana tena ki a tatou. E rua nga take o ta raua riri, he take whenua katahi, he kohurutanga i tetahi Piriniha no Ahitiria, he mahi kaore i whakahengia e te Kawanatanga o Hewia ka rua. Hei aha rawa i whaia ai te hohonutanga o enei take i tupu ai te pakanga i waenganui i enei mana. Tera e pai noaiho enei raruraru i waenganui i a raua me i kore a Tiamani raua ko Ruhia i rere mai ki roto. Tera pea kua kore noaiho he tangata e mate mehemea kaore enei mana nunui te rere poka noa mai. Na konei e hoa mai i kino ai i tupu ai hoki tenei pakanga nui. Tera koutou e ui mai he aha te wahi ki enei mana ki a Tiamani raua ko Ruhia i pa ai raua ki a Ahitiria raua ko Hewia ko tenei take me ki ake he take whanaunga. Nga iwi nunui o Oropi i puta mai i roto i enei momo iwi i te Te Tiutoniki (Teutonic) me te Rāwa (Slav). Ko Tiamani me